# DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 25 november 1998 *

I mål C-308/97,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget, från Pretura circondariale di Bari (Italien), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

**Giuseppe Manfredi**

och

**Regione Puglia,**

angående tolkningen av artikel 6.1 i rådets förordning (EEG) nr 822/87 av den 16 mars 1987 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin (EGT L 84, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 23, s. 7),

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden P. J. G. Kapteyn (referent) samt domarna G. Hirsch, G. F. Mancini, H. Ragnemalm och K. M. Ioannou,

* Rättegångsspråk: italienska.

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
justitiesekreterare: byrådirektören L. Hewlett,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Giuseppe Manfredi, genom advokaterna Domenico Bellantuono och Gaetano Stea, Bari,

— Italiens regering, genom professor Umberto Leanza, chef för avdelningen för diplomatiska tvister vid utrikesministeriet, i egenskap av ombud, biträdd av Oscar Fiumara, avvocato dello Stato,

— Greklands regering, genom biträdande juridiske rådgivaren Ioannis Chalkias, statens rättsliga råd, och juridiska ombudet Chrysoula Tsiavou, statens rättsliga råd, båda i egenskap av ombud,

— Frankrikes regering, genom Kareen Rispal-Bellanger, sous-directeur, utrikesministeriets rättsavdelning, och Frédéric Pascal, attaché d'administration, samma avdelning, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom Ana Maria Alves Vieira och Francesco Ruggeri Laderchi, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 9 juli 1998 av: Giuseppe Manfredi, företrädd av advokaten Domenico Bellantuono, Italiens regering,

företrädd av Francesca Quadri, avvocato dello Stato, Greklands regering, företrädd av Ioannis Chalkias, och kommissionen, företrädd av Francesco Ruggeri Laderchi,

och efter att den 14 juli 1998 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

## Dom

1 Pretura circondariale di Bari har genom beslut av den 19 augusti 1997, som inkom till domstolen den 3 september samma år, i enlighet med artikel 177 i EG-fördraget ställt en fråga om tolkningen av artikel 6.1 i rådets förordning (EEG) nr 822/87 av den 16 mars 1987 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin (EGT L 84, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 23, s. 7).

2 Frågan har uppkommit inom ramen för en talan som Giuseppe Manfredi har väckt mot administrativ åtgärd nr 2387/96/A av den 3 december 1996. Genom denna åtgärd beordrade Regione Puglia, rättsavdelningen, att han skulle röja ett 2,7331 hektar stort markområde som han själv ägde på landsbygden i Mola di Bari och som han under åren 1991 och 1992 utan administrativt tillstånd hade planterat med vinstockar avsedda för produktion av bordsdruvor av sorten "Italia". Dessutom ålades Giuseppe Manfredi en administrativ påföljd i form av en avgift uppgående till 2 763 100 LIT.

3 Enligt de italienska myndigheterna hade Giuseppe Manfredi genom ovan beskrivna handlande åsidosatt artikel 6.1 i förordning nr 822/87.

## Gemenskapsrätten

4 Rådets förordning (EEG) nr 337/79 av den 5 februari 1979 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin (EGT L 54, s. 1) har ändrats genom rådets förordning (EEG) nr 454/80 av den 18 februari 1980 (EGT L 57, s. 7). Genom artikel 1.1 i sistnämnda förordning ersattes avdelning III i förordning nr 337/79 med en ny avdelning III med rubriken "Regler om produktion och om kontroll av utvecklingen av produktionskapaciteten inom vinodlingen".

5 I artikel 30 i förordning nr 337/79 i dess lydelse enligt artikel 1.1 i förordning nr 454/80, vilken ingår i avdelning III, föreskrivs följande:

"1. ... [är] all nyplantering av vinstockar ... förbjuden fram till och med den 30 november 1986, med undantag för nyplantering på arealer som är avsedda för produktion av sorter som, för den berörda administrativa enheten, endast klassificeras som bordsdruvsorter."

6 Denna bestämmelse har ändrats genom rådets förordning (EEG) nr 1208/84 av den 27 april 1984 (EGT L 115, s. 77). Åttonde övervägandet i denna ändringsförordning har följande lydelse:

"Med beaktande av att den nuvarande produktionskapaciteten inom odlingen av bordsdruvor överstiger efterfrågan, är det lämpligt att utsträcka förbudet mot nyplantering till samtliga vinstockar ..."

7 I artikel 30 i förordning nr 337/79 i dess lydelse enligt artikel 1.11 i förordning nr 1208/84 föreskrivs följande:

"1. All nyplantering av vinstockar är förbjuden till och med den 31 augusti 1990.

Medlemsstaterna kan dock ge tillstånd till nyplantering på arealer som är avsedda för produktion av kvalitetsvin fso om kommissionen har förklarat att produktionen på grund av sina kvalitativa egenskaper ligger långt under efterfrågan."

8 Den 16 mars 1987 antog rådet förordning nr 822/87, vilken enligt första övervägandet innebär en konsolidering av tidigare lagstiftning.

9 I artikel 6 i förordningen föreskrivs följande:

"1. All nyplantering av vinstockar är förbjuden fram till och med den 31 augusti 1990.

Medlemsstaterna kan dock ge tillstånd till nyplantering på arealer som är avsedda för produktion av kvalitetsvin fso om kommissionen har förklarat att produktionen på grund av sina kvalitativa egenskaper ligger långt under efterfrågan.

2. Utan hinder av punkt 1 kan medlemsstaterna ge tillstånd till nyplantering vad gäller

— arealer avsedda för moderkvarter,

— arealer avsedda för nyplantering i samband med strukturrationalisering eller expropriation som i det allmänna intresset genomförs enligt nationell lagstiftning,

— arealer avsedda för nyplantering som skall genomföras inom ramen för utvecklingsplaner i enlighet med de villkor som anges i rådets direktiv 72/159/EEG i de medlemsstater där produktionen av kvalitetsvin fso under produktionsåren 1975/76, 1976/77 och 1977/78 utgjorde mindre än 60 procent av den totala vinproduktionen,

— arealer avsedda för vinodlingsförsök.

3. Druvor från vinstockar som har planterats i strid med gemenskapsbestämmelser eller nationella bestämmelser om nyplantering av vinarealer enligt bilaga 5 får inte användas för produktion av bordsvin. Produkter som framställs av sådana druvor får övergå till fri omsättning endast för destillation. Dessa produkter får dock inte användas vid framställning av alkohol med en verklig alkoholhalt i volymprocent av 80 % vol. eller mindre.

4. Den förklaring som avses i punkt 1 andra stycket skall lämnas på begäran av en medlemsstat i enlighet med förfarandet i artikel 83.

Tillämpningsföreskrifter för denna artikel skall antas i enlighet med samma förfarande."

10 Artikel 6 i förordning nr 822/87 har ändrats genom rådets förordning (EEG) nr 1325/90 av den 14 maj 1990 (EGT L 132, s. 19; svensk specialutgåva, område 3, volym 32, s. 190). Andra övervägandet i sagda förordning har följande lydelse:

"Förbudet mot nyplantering av vinstockar tillsammans med begränsningen av återplanteringsrätten på företaget till att endast avse produktion av bordsvin och bordsdruvor samt produktion av grundstammar på företaget innebär en risk för att utbudet inom dessa områden inte kan anpassa sig till efterfrågeutvecklingen. ..."

11 Följande föreskrivs i artikel 6.1 i förordning nr 822/87 i dess lydelse enligt artikel 1.2 i förordning nr 1325/90:

"1. All nyplantering av vinstockar skall förbjudas till och med den 31 augusti 1996.

Medlemsstaterna kan dock ge tillstånd till nyplantering för produktionsåret 1990/91 på arealer som är avsedda för produktion av kvalitetsvin fso om kommissionen har förklarat att produktionen på grund av dess kvalitativa egenskaper ligger långt under efterfrågan."

12 Denna version av artikel 6 i förordning nr 822/87 har därefter ändrats genom rådets förordning (EG) nr 1592/96 av den 30 juli 1996 (EGT L 206, s. 31), vars första övervägande har följande lydelse:

"All nyplantering av vinstockar är förbjuden till och med den 31 augusti 1996. Med hänsyn till den rådande situationen på marknaden inom sektorn för vin och vinprodukter och i väntan på rådets beslut om reformering av sektorn bör förbudet förlängas med två produktionsår. Det är lämpligt att, å ena sidan, inte låta detta förbud omfatta arealer som är avsedda för produktion av bordsdruvor och, å andra sidan, göra undantag därifrån till förmån för viner som efterfrågas på marknaden på grund av sina kvalitetsmässiga kännetecken."

13 I artikel 6.1 i förordning nr 822/87 i dess lydelse enligt artikel 1.1 i förordning nr 1592/96 föreskrivs följande:

"1. All nyplantering av andra vinstockar än dem som, för den berörda administrativa enheten, uteslutande klassificeras som sorter för bordsdruvor, förbjuds till och med den 31 augusti 1998.

..."

## Tolkningsfrågan

14 Pretura circondariale di Bari, som ansåg att Giuseppe Manfredis talan mot administrativ åtgärd nr 2387/96/A gav upphov till en fråga avseende tolkningen av

gemenskapsrätten, vilandeförklarade målet för att fråga domstolen om "förbudet mot nyplantering av vinstockar enligt artikel 6.1 i rådets förordning (EEG) nr 822/87 av den 16 mars 1987 även gäller vinstockar avsedda för produktion av bordsdruvor".

15 För att besvara frågan måste inledningsvis de ändringar undersökas, vilka gemenskapslagstiftaren har gjort i förordning nr 337/79 i dess lydelse enligt förordning nr 454/80.

16 Det framgår av artikel 30.1 i denna förordning att all nyplantering av vinstockar var förbjuden fram till och med den 30 november 1986, med undantag för nyplantering av sorter som var avsedda för produktion av bordsdruvor.

17 Den 1 maj 1984 upphävdes detta undantag genom förordning nr 1208/84. Enligt artikel 30 i förordning nr 337/79 i dess lydelse enligt artikel 1.11 i förordning nr 1208/84, var nämligen all nyplantering av vinstockar förbjuden fram till och med den 31 augusti 1990. Såsom framgår av åttonde övervägandet i samma förordning ansåg gemenskapslagstiftaren att eftersom den dåvarande produktionskapaciteten inom odlingen av bordsdruvor översteg efterfrågan, var det lämpligt att utsträcka förbudet mot nyplantering till samtliga vinstockssorter som var avsedda för produktion av sådana druvor.

18 Därefter förlängdes förbudet mot all nyplantering av vinstockar genom artikel 6 i förordning nr 822/87 fram till och med den 31 augusti 1990, vilket datum sedan ändrades genom förordning nr 1325/90. Till följd av artikel 1.2 i sistnämnda förordning förlängdes det förbud som föreskrevs i artikel 6 i förordning nr 822/87 till att gälla fram till och med den 31 augusti 1996.

19 Därav följer att under åren 1991 och 1992 var förbudet mot all nyplantering av vinstockar tillämpligt på sorter som var avsedda för produktion av bordsdruvor.

20 Denna tolkning stöds av rådets förordning (EEG) nr 1442/88 av den 24 maj 1988 om beviljande av bidrag för produktionsåren 1988/89—1995/96 för slutgiltig nedläggning av vinodlingsarealer (EGT L 132, s. 3). Det framgår nämligen av artikel 1 i denna förordning att även odlare av planterade vinodlingsarealer som är avsedda för produktion av bordsdruvor kan komma i åtnjutande av ett bidrag för slutgiltig nedläggning. Enligt andra övervägandet i denna förordning var det nödvändigt att utsträcka möjligheten till nedläggning till att omfatta alla kategorier av vinodlingsarealer för att förstärka de insatser som gjorts för att minska produktionskapaciteten.

21 Att tolka artikel 6.1 i förordning nr 822/87 i dess lydelse enligt förordning nr 1325/90 så, att nyplantering av vinstockar avsedda för produktion av bordsdruvor inte skulle vara förbjuden, skulle stå i strid med den målsättning som eftersträvas genom de åtgärder för slutgiltig nedläggning som föreskrivs i förordning nr 1442/88. Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 23—26 i sitt förslag till avgörande, är det otänkbart att gemenskapslagstiftaren å ena sidan skulle ha underlåtit att förbjuda plantering av vinstockar avsedda för produktion av bordsdruvor och å andra sidan skulle ha uppmuntrat till röjning av sådana vinstockar genom bidrag för slutgiltig nedläggning.

22 Därefter skall de argument undersökas, vilka har åberopats vid den nationella domstolen mot denna tolkning.

23 För det första har käranden i målet vid den nationella domstolen gjort gällande att förordning nr 822/87 i dess lydelse enligt förordning nr 1325/90 endast avser druvor avsedda för vinframställning och inte bordsdruvor, eftersom dessa inte anges i

den förteckning i artikel 1.2 i förordningen som anger vilka produkter som skall omfattas av den gemensamma organisationen av marknaden för vin.

24 Även om det är riktigt att bordsdruvor inte omnämns i artikel 1.2 i förordning nr 822/87, förhåller det sig icke desto mindre så, att denna bestämmelse avser de produkter som omfattas av den gemensamma organisation som upprättas genom förordningen i fråga. Som kommissionen med rätta har påpekat, avser förordning nr 822/87 inte framställning av vin, utan hela marknaden för vin.

25 Det skall i det avseendet påpekas att enligt artikel 1.1 i förordningen omfattar marknadsorganisationen bland annat regler om produktionen och kontrollen av utvecklingen av produktionskapaciteten inom vinodlingen, vilka — såsom även framgår av ingressen — även innefattar regler för plantering av vinodlingar och för klassificering av vinstockar, utan att utesluta vinodlingar med bordsdruvor eller vinstockssorter som är avsedda för produktion av bordsdruvor.

26 Som generaladvokaten dessutom har påpekat i punkt 30 i sitt förslag till avgörande har gemenskapslagstiftaren inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden för vin antagit flera förordningar avsedda att kontrollera olika aspekter av produktionen av bordsdruvor.

27 För det andra har käranden i målet vid den nationella domstolen åberopat sextonde övervägandet i förordning nr 822/87, enligt vilket ett undantag från nyplanteringsförbudet är "motiverat ... på grund av det planerade användningsområdet, för nyplantering av vinstockssorter som klassificeras endast som bordsdruvsorter."

28 Såsom kommissionen har preciserat återges i förordning nr 822/87, vilken utgör en konsolidering av tidigare lagstiftning, nionde övervägandet i förordning nr 454/80. Detta övervägande avsåg det undantag som föreskrevs för bordsdruvor i förordning nr 337/79 innan förbudet mot nyplantering genom förordning nr 1208/84 utsträcktes till att omfatta vinstockssorter avsedda för produktion av bordsdruvor.

29 Det skall således konstateras att eftersom vinstockssorter avsedda för produktion av bordsdruvor inte längre omfattades av något undantag från förbudet mot nyplantering när förordning nr 822/87 antogs, motsvarar den relevanta delen av sextonde övervägandet inte någon bestämmelse i förordningen. Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 16 i sitt förslag till avgörande, rör det sig om ett fel vid konsolideringen av tidigare lagstiftning.

30 Under dessa omständigheter kan sagda övervägande inte åberopas för att tolka artikel 6.1 i förordning nr 822/87 i dess lydelse enligt förordning nr 1325/90 på ett sätt som uttryckligen strider mot dess ordalydelse.

31 Avslutningsvis har Giuseppe Manfredi gjort gällande att artikel 1.1 i förordning nr 1592/96 har ändrat artikel 6.1 i förordning nr 822/87 i syfte att tillåta nyplantering av bordsdruvsorter från och med den 1 september 1996.

32 Det skall i det avseendet påpekas att det undantag från förbudet mot nyplantering som genom förordning nr 1592/96 infördes för plantering av bordsdruvsorter bekräftar att nyplantering av dessa sorter var förbjuden före den 1 september 1996, vilket även framgår av första övervägandet.

33 Det skall dessutom understrykas att det i artikel 1.2 i rådets förordning (EG) nr 1595/96 av den 30 juli 1996 om ändring av förordning nr 1442/88 (EGT L 206, s. 36) föreskrivs att bidraget för slutgiltig nedläggning av vinodlingsarealer som är avsedda för produktion av bordsdruvor skall upphöra. Det framgår av tredje övervägandet i sagda förordning att det blev nödvändigt att utesluta arealer som är avsedda för produktion av bordsdruvor från möjligheten att åtnjuta bidrag för nedläggning på grund av att dessa arealer efter den 1 september 1996 inte längre omfattades av förbudet mot all nyplantering av vinstockar i den mening som avses i artikel 6 i förordning nr 822/877 i dess lydelse enligt förordning nr 1592/96.

34 Den italienska regeringen har slutligen begärt att några påföljder inte skall ådömas de vinodlare som åsidosatt artikel 6.1 i förordning nr 822/87 då de trott att förbudet inte omfattade bordsdruvsorter. I det avseendet är det tillräckligt att konstatera att det är de nationella domstolarnas sak att avgöra om det har förekommit ett ursäktligt misstag och att avgöra dess konsekvenser.

35 Av det ovan anförda följer att den ställda frågan måste få följande svar. Genom artikel 6.1 i förordning nr 822/87 i dess lydelse enligt förordning nr 1325/90 förbjöds under åren 1991 och 1992 nyplantering av vinodlingar avsedda för produktion av bordsdruvor.

## Rättegångskostnader

36 De kostnader som har förorsakats den italienska, den grekiska och den franska regeringen samt kommissionen, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

— angående den fråga som genom beslut av den 19 augusti 1997 har ställts av Pretura circondariale di Bari — följande dom:

**Genom artikel 6.1 i rådets förordning (EEG) nr 822/87 av den 16 mars 1987 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 1325/90 av den 14 maj 1990 förbjöds under åren 1991 och 1992 nyplantering av vinodlingar avsedda för produktion av bordsdruvor.**

Kapteyn Hirsch Mancini

Ragnemalm Ioannou

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 25 november 1998.

R. Grass P. J. G. Kapteyn

Justitiesekreterare Ordförande på sjätte avdelningen